

Møte i Kompetansepoltisk råd 2. juni 2020

Dato: 2. juni Fra/til:
10:00 –
11:30

Referent: Kjersti Gauden Møteleder: Henrik Asheim

Saksnr.: 20/261-

Til stede: Oddrun Samdal, Tron Bamrud, O W Kvam, S L Berg, T Tinnlund, Asheim, Rosenkvist,
K Sollien, R Lied, A Sundal, H E Skjeggerud, R Fosshaug, S Skule, M Svendsrud, J.
Legaard

Fraværende:

Kopi: ASD, NFD, KMD, Kompetanse Norge, Sametinget.

Nr.	Sak og konklusjon
	<p>Asheim innleder</p> <p>Siden sist møte i Kompetansepoltisk råd i februar har det skjedd mye. Vi står fortsatt i en pandemi, og har kommet med en lang rekke tiltakspakker. Vi forsøker å komme oss ut av krisen vi står i.</p> <p>Kompetansemeldingen ble lagt fram 22. april. Høringen av meldingen fant sted 12. mai. Meldingen skal behandles i Stortinget 15. juni. Neste møte i Kompetansepoltisk råd blir 29. september.</p>
1.	<p>Sak 1 – Referat</p> <p>Endelig godkjenning av referat fra møtet 28. februar skjer etter at skriftlige innspill er mottatt.</p> <p>Spørsmål fra LO om hvorvidt nasjonalt fagskoleråd får plass i Kompetansepoltisk råd besvares skriftlig.</p>
2.	<p>Sak 2 – Innspill til videreutvikling av Kompetansereformen i krisetid</p> <p>LO:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vi må sørge for at de unge får tiltak som er sterke nok til å sikre at de unge får hjelp. Oppfordrer til å se BIO-regelverket i sammenheng med andre prosesser.- LO kommenterte opptrappingen av fagbrev på jobb og informerte om at SRY har bedt om en redegjørelse om implementeringen og driftingen av «Fagbrev på jobb» i fylkeskommunene. <p>NHO:</p>

- Stimulere til læreplasser i bedrift. Midlene som er foreslått i kompetanseløftet må være målrettet så vi klarer å motivere bedriftene til å opprette læreplasser, også for bedrifter som har økonomiske utfordringer.

- NHO anerkjenner behovet for å øke vg3 tilbudet gitt situasjonen, men viser til at det er en kriseløsning. Må se an hvor langt man kommer med å stimulere til læreplasser. NHO er glad for satsingen på bransjeprogram og mener det er behov for et nytt innenfor olje, gass og maritim.

- Det er stor interesse for BIO-ordningen blant bedriftene, men midlene er brukt opp. Midlene er brukt til små og mellomstore bedrifter (SMB) sjiktet. Bør gis mer midler til BIO. Lønnsstøtteordningene – lærlingene bør også inkluderes.

Akademikerne:

- Behov for en kompetansopolitikk som ligge fast både i krisetid og under normalsituasjon, men hvor vi kan forsterke tiltak overfor grupper som i perioder har særlig behov for det. Behov for ubyråkratiske ordninger. Det er mange ordninger for bedrifter og tilbydere å forholde seg til. Både på nasjonalt og regionalt nivå.

- Kompetansopolitikken, utdanningspolitikken og arbeidsmarkedspolitikken må trekke i samme retning. Det er positivt at regjeringen følger opp med tiltak innenfor utdanningspolitikken og arbeidsmarkedspolitikken som løfter i samme retning, særlig overfor lærlinger og andre som ikke har fullført videregående opplæring, men også ved å øke antall studieplasser i høyere utdanning og midler til UH for å kunne ta imot så mange studenter og fortsatt ivareta kvaliteten. Dette må følges videre opp i kommende budsjetter.

- Kompetanseheving kombinert med dagpenger bør gjøres permanent innenfor rammen av dagpengeregelverket.

- Prosesser som omhandler UH og som har stor betydning for hvordan hva vi kan få til gjennom kompetansereformen, som meldingen om styring av UH, den varslede gjennomgangen av finansieringssystemet og meldingen om arbeidslivsrelevans. Akademikerne ber om en redegjørelse fra departementet om sammenhengene mellom prosessene og hvordan dette vil legge rammer for etter- og videreutdanningsaktiviteten i høyere utdanning på neste møte i rådet.

- Tiltakene i kompetansereformen må treffe alle målgrupper og alle utdanningsgrupper. Det må settes i gang evalueringer som raskt gir oss kunnskap om tiltakene faktisk treffer målgruppene og som gir oss muligheter til justeringer underveis. Akademikerne foreslår at evaluering av tiltakene blir tema på neste møte i Kompetansopolitisk råd.

Akademikerne er særlig oppmerksomme på følgende grupper:

- 1) de som går ut fra videregående med studieforeberedende
- 2) nyutdannede som møter er tøft jobbmarked og som vil bruke lang tid på komme seg i jobb. Disse gruppene trenger noe annet enn de unge som

mangler fagbrev eller står uten videregående opplæring. De må få tilrettelagte tilbud som er av verdi for videre studier og i overgang til arbeidslivet.

Virke:

Kompetansepolitisk råd kunne blitt brukt mer. Regjeringen har fått til mye, det går raskt, og Norge har fått til mer enn mange andre land. Virke er spesielt bekymret for ledigheten blant de unge. Det er ikke mulig å få sommerjobber i år, viser undersøkelser fra Virke og LO. Denne gruppen faller utenfor kompensasjonsordningene.

Virke foreslår et nytt tiltak - aktiv permittering – og mener dette kunne lempet mer på dagpengegrunnet. Alternativt kunne man brukt mer penger på BIO-ordningen. Virke er glade for kompetansehevende tiltak, men mener det er mer å hente.

Unio

- positivt at det i fase tre satses på utdanning og kompetanse. Unio er også bekymret for de unge og viser til at de er en fragmentert gruppe.
- bra med satsing på flere studieplasser i UH.
- det må utvikles ordninger med vg3 i videregående opplæring og at dette må skje i samarbeid med næringslivet. Fylkeskommunene har fått endel midler, oppfordrer til at fylkeskommunene bidrar.
- De nyutdannede stiller bakerst. Vi må sørge for at de får noe å ta seg til til høsten. Vi må være obs på konkurransen med de ordinære studentene.
- Unio mener det er for mye oppsplitting i tilskuddsordningene og oppfordrer til å samle dem, noe også Markussenutvalget peker på. Tilskuddsordningene ligger under Kompetanse Norge og DIKU. Unio mener ordningene gjerne kan samles innunder Kompetanse Norge.
- Unio mener også det er korte søknadsfrister for UH.
- Unio viser til Kompetanseløft for helsearbeiderne. Kjenner seg ikke igjen i at helsearbeidere får et kompetanseløft i Kompetansereformen. Det er behov for et løft også for denne gruppen.

Spekter

- Advarer mot å binde opp arbeidskraft hvis man trenger den ute i virksomheten. Det er en viktig balansegang å fylle opp kompetanse, samtidig som man trenger arbeidskraft. Det er ulikt mellom ulike bransjer hvordan situasjonen er fremover. Spekter viser til at få lærlinger er permittert, men at dette ser ut til å endres til høsten. Vi må få få til ordninger for disse og se på alternativer til læreplasser.
- Behov for å se an bransjeprogrammene og evaluere effekten av disse. Spekter ser behovet for å inspirere mindre virksomheter til å øke lærlinger på arbeidsplassen. Metodikk rundt prosessene er interessant å se nærmere på så vi ikke mister flere arbeidsplasser enn vi må.

YS:

- Arbeidsgiverpolitikken og utdanning bør ses i sammenheng. Vi må fortsette arbeidet med å minimere gapet mellom tilbud og etterspørsel. Ys er opptatt av å få til realkompetansevurdering på en enhetlig måte. Vi trenger vi å ha et system for hvordan vi gjør noe med kompetansen i arbeidslivet, ikke bare søke ny utdanning, men arbeid.
- Utdanningssektoren gikk fra vanlig læring til digital læring på ekstremt kort tid. Det er viktig å benytte momentet for å opprettholde mer digital læring, og ikke gå tilbake der vi var. Mange tiltak gjør det komplisert å holde oversikten. Behov for å forenkle og få en sammenheng.
- De unge og de med lavest utdanning er hardest rammet av krisen. Disse har størst behov for kompetanseløft.

VOFO:

- VOFO har to hovedbudskap: de er fornøyd med bransjeprogram, og at de også åpnet for studieforbund under krisen. Studieforbund er godt egnet å komme opp med gode tilbud på kort tid. VOFO mener det er viktig å utvide bransjeprogrammene i varighet heller enn bransjer og at det må satses også etter koronakrisen. Bransjeprogrammene må åpne for studieforbundene også etter koronakrisen.
- VOFO viser til kompensasjonsordningen, en ordning som er utformet mot næringsdrivende. Ideelle utdanningsaktører blir ikke omfattet av den ordningen, fordi de ikke har økonomisk erverv som formål, og heller ikke fanget opp av ordningen rettet mot frivilligheten. Det innebærer at omsetningstapet disse aktørene har blitt påført pga covid-19 tiltakene ikke blir kompensert.
- VOFO mener videre det er bra med digitaliseringsprogrammene (DIKU), og at det er mye å hente på digital kompetanse.

Fylkeskommunene:

- Norge har håndtert krisen på en veldig god måte. Fylkeskommunene har vært gjennom en stor nedstenging og åpning av VGO som har vært krevende, særlig knyttet til gjenåpningen. Elevene får undervisning, men noen får bedre undervisning med høyere læringstrykk. Forskjellene vil kunne bli større. Fylkeskommunene er bekymret for læreplasser til høsten. Mange permitteringer går ut over lærlinger, selv om mange er tilbake allerede. Bra det er satt inn tiltak for bedriftene for å ta imot lærlinger.
- Alle fylkeskommunene har godt samarbeid med LO og NHO. Det er ukentlige møter med fylkesordførere, i tillegg til bredere partnerskap, men dette er ulikt rigget rundt omkring i landet.
- BIO-ordningen er skattepenger som skal omfordeles. Litt kø for å motta støtte er OK. Fylkeskommunene advarer mot å kanalisere for mange inn i tiltak som binder dem opp for å komme i arbeid. Fylkeskommunene mener det er bra med bransjeprogrammene, men viser også til at det skjer mye i

regi av Innovasjon Norge. I første runden er det mye behov for krisetiltak, deretter behov for innovasjon.

- Det er bekymringer for budsjettene i fylkeskommunene som skal gå opp. Det er viktig at regjeringen har møter med fylkeskommunene fremover.

KS:

- Ros for aktivitet og tiltak som er igangsatt over tid, i samarbeid med partene i arbeidslivet. De unge er viktige.

- Tre stikkord: samarbeid, klar ansvarsdeling, relevans og tilgjengelighet.

- KS er fornøyd med at Kompetansepolitisk strategi revideres og at KBU fortsetter, det gir viktig kunnskapsgrunnlag for arbeidet. Det er viktig for kommunesektorer, ressursene er de ansatte man har. Man er nødt til å kompetanseheve en stor andel av ansatte i tjenestene og å få til et godt samarbeid og god kompetanseheving. Relevans og tilgjengelig: fagbrev på jobb, desentralisert og fleksible løsningsalternativer på fagskole og UH sektoren.

- Tiltak som stimulerer til mer etterspørsel fra den enkelte medarbeider og arbeidsgiver, tiltak som åpner opp utdanningssystemet for flere, som f.eks. digitale løsninger, og koblingen tilbud og etterspørsel. Fylkeskommunenes nye rolle er en viktig faktor.

Kompetanse Norge:

- De tiltakene som har vært iverksatt i første fase har stor etterspørsel og stor treffsikkerhet, i lys av midlene som er satt av i fase tre at vi må bruke muligheten til å bygge en bedre infrastruktur, praksiskandidatordning, fagbrev på jobb, realkompetansevurdering.

- For modulforsøkene er det satt av midler i fase tre, mulighet for å utvide det som er en fleksibel vei til fagbrev til voksne. En historisk mulighet å sørge for at det er flere muligheter. Flere veier til fagbrev.

- Mange har kommentarer rundt bransjeprogrammer. Bør videreføres på samme nivå. Ikke sette i gang nye nå som må avsluttes til neste år.

Tiltakene i fase to og tre vil kunne strekke seg ut til neste år.

- Behov for forskning og evaluering av tiltakene for å kunne evaluere kursen underveis.

UHR:

- Anerkjennelse av DIKU og KN som hadde tett og løpende dialog med UHR i tilknytning til midlene som skulle utlyses.

- En del har klart å snu seg raskt rundt. Det har vært avgjørende at det kom friske midler til institusjonene. Redusert betalingssevne når det gjelder kompetanseheving for individer. Det er en økning av søkere til UH som følge av situasjonen og arbeidsledigheten.

- Viktig å satse på de unge, flere har en økonomisk bekymring rundt sommerjobben, 11 mnd studiefinanseringsramme. Økonomisk usikkerhet for studenter

- Finn en god løsning på å kunne studere mens man er arbeidsledig.

- Få en bedre permanent ordning enn vi har i dag. Usikker på det å tenke redusert studiefart er det beste (20 stp). Må være en kvalifiseringsordning.
- Det regionale samarbeidet må løftes. Et bærekraftig perspektiv, infrastruktursatsing. Få bruke og systematisere samhandling mellom UH og fylkeskommunene for å se kompetansebehovene.
- UHR mener noe av det viktigste i fase tre er utdanning og kompetanse. Vi må satse på et digitalt spor. Det ser ut til at studentene velger å fullføre utdanningen.

Asheim

Jeg deler bekymringen for de unge. Når det gjelder tilgang på deltidsjobb følger jeg situasjonen nøye.

Det er en tydelig tilbakemelding om at det er for mange ordninger. Det skal vi se på.

Bransjeprogram: På den ene siden har det fungert bra, raskt å oppskalere. Vi må ha den mekanismen og samtidig sørge for at bransjeprogrammene fungerer godt.

Når det gjelder å kombinere utdanning med dagpenger er det et dilemma her også. Det var nødvendig å forlenge til jul. Jeg deler oppfatningen at vi må bruke halvåret nå til å finne ordninger som skal stå seg over tid. Der har Markussen foreslått fleksibilitet i sitt system. Dette kan være tema på neste møte.

3 Sak 3 - Status på kompetansepakkene

Asheim orientere kort om de 190 mill. som kom i kompetansepakken i april. Tiltakene ser ut til å treffe målgruppen. De som er hardest rammet er også kommet lengst i å få på plass tilbud. Dette er bra, det ser ut til at ordningene er kommet opp raskt og fungerer bra.

Margrethe Svensrud orienterte om arbeidet med kompetansepakkene. Se power point presentasjon.